فصلی جدید در آغاز روابط ایران و ژاپن

غلامعلی حدادعادل، عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی در دیدار با سفیر ژاپن در تهران گفت: «اکنون که در دوران پسابرجام قرار داریم فرصت مناسبی است تا با رفع محدودیت‌ها مناسبات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و پارلمانی ایران و ژاپن گسترش یابد.» هیرویاسو کوبایاشی، سفیر ژاپن در تهران نیز در ادامه این دیدار با ابراز خرسندی از آغاز ماموریتش در این کشور گفت: «توسعه و تقویت هر چه بیشتر مناسبات با ایران مورد اهتمام و پیگیری دولت و پارلمان ژاپن است.» وی با اشاره به نزدیک شدن به زمان اجرای کامل برجام و رفع تحریم‌ها گفت: «با رفع موانع گسترش روابط دو کشور اکنون زمان برای ارتقای سطح مناسبات ژاپن و ایران مهیاست.»

گفت‌وگوی خبری

سخنگوی شورای نگهبان در گفت و گو با «فرهیختگان»:

نامزدهای خبرگان سوابق خود را مدلل کنند

زینب نورانیان
z.noranian@fdn.ir

شرکت نکردن سیدحسن خمینی در آزمون خبرگان رهبری زمزمه‌ها درباره ردصلاحیت او را بلند کرد. اما وقتی محمد مومن از فقهای شورای نگهبان و به دنبال آن سخنگوی شورای نگهبان تاکید کردند عدم شرکت در آزمون به معنای ردصلاحیت نیست و ممکن است فقهای شورای نگهبان بدون آزمون به اجتهاد داوطلبان اطمینان پیدا کنند، خبرسازی‌ها درباره ردصلاحیت خمینی جوان به حاشیه رفت. به دنبال این تاکید، خبری منتشر شد که فقهای شورای نگهبان در تماس با تعدادی از مراجع تقلید نظر آنان را درباره کاندیداهای خاص که در آزمون خبرگان شرکت نکرده‌اند، جویا شده‌اند. نجات‌الله ابراهیمیان، سخنگوی شورای نگهبان در گفت‌وگو با «فرهیختگان» گرچه گفت اطلاعی از جزئیات این خبر ندارد اما آن را تکذیب نکرد. او گفت ممکن است فقهای شورای نگهبان برای اطمینان از درجه اجتهاد داوطلبی نظر علما و مراجع تقلید را جویا شوند.

شما در نشست خبری خود اعلام کردید که درنهایت این فقهای شورای نگهبان هستند که باید درباره اجتهاد داوطلبان به اطمینان برسند، به جز شرکت در آزمون، فقها از چه راه‌های دیگری به درجه اجتهاد داوطلبان پی خواهند برد؛ آیا فقهای شورای نگهبان نظر مراجع تقلید درباره افراد خاص را جویا می‌شوند؟

این دیگر برعهده خود فقهای شورای نگهبان است که صلاحیت را احراز بکنند یا نه. ممکن است خود عالم، داوطلب را بشناسد، ممکن است داوطلب جزء شاگردان فقهای شورای نگهبان بوده یا جزء همدرسان قدیم آنان باشد. یا ممکن است به گواهی و شهادت علمای مسلم و مراجع تقلید این اطمینان برای فقهای شورای نگهبان حاصل شود که فردی به درجه اجتهاد رسیده است. اما در هر صورت ملاک اطمینانی است که باید برای فقهای شورای نگهبان ایجاد شود.

خبری بود که این اتفاق افتاده است و فقهای شورای نگهبان در یکی از جلسات اخیر تاکید داشتند که نظر مراجع تقلید درباره برخی از داوطلبان را جویا شوند، در این راستا هم با تعدادی از مراجع تماس‌هایی برقرار شده است.

من اطلاعی ندارم. باید این را بپرسم و بعد جواب بدهم.

آزمونی که گرفته شد مشخصا برای چه منظوری بود؟

امتحانی که گرفته شد در حد آگاهی از برخی از مسائل فقهی و تشخیص واجد شرایط بود.

آیا می‌توان گفت داوطلبانی که خود از استادان حوزه علمیه هستند و کلاس‌های درس و بحث آنان تشکیل می‌شود، دارای این حد از اجتهاد که نیازمند شرکت در انتخابات مجلس خبرگان رهبری است، هستند؟

این مانند آن است که شخصی دکترای رشته‌ای را دارد و می‌خواهد عضو هیات‌علمی دانشگاهی شود. او ادعا می‌کند که من مقالات زیادی نوشته‌ام، شاگردان زیادی دارم و چند جا تدریس کرده‌ام اما گروه علمی می‌گوید ما باید شما را مورد ارزیابی قرار دهیم. بنابراین صرف اینکه کسی ادعا کند کافی نیست.

سوال من صرف ادعا نیست، بلکه براساس شواهد است که داوطلبی جزء استادان حوزه باشد و کلاس‌های درسش برپا باشد.

این دسته از عزیزان باید سوابق خود را مدلل کنند و به فقهای شورای نگهبان ارائه دهند. فقهای شورای نگهبان هم اگر آن فرد درس و بحثی داشته است آن را مورد ارزیابی قرار می‌دهند و اگر برایشان اطمینان حاصل شد به آن ترتیب اثر می‌دهند.

گزارش دیپلماسی

سخنگوی وزارت خارجه در نشست هفتگی خود عنوان کرد

شمارش معکوس اجرای برجام

فرهیختگان | «بیانیه‌های صادرشده در جریان نشست شورای همکاری خلیج فارس و نشست اضطراری اتحادیه عرب مواضع کل جهان عرب نیست.» حسین جابرانصاری سخنگوی وزارت خارجه در نشست هفتگی خود با خبرنگاران و نمایندگان رسانه‌ها در مورد اقدامات اخیر عربستان سعودی گفت که این کشور به دلیل سیاست‌های غلط خود در منطقه منزوی شده است و در پی آن است تا با یارگیری این انزوا را جبران کند. سخنگوی دستگاه دیپلماسی در مورد رفتارهای چند روز اخیر عربستان در نشست‌های برگزار شده گفت: «اقدامات یکجانبه عربستان در زمینه قطع رابطه سیاسی و دیپلماتیک با جمهوری اسلامی ایران نیز حتی در مجموعه‌های عربی به شکل جمعی حمایت نشده و عملا هم در موضع‌گیری‌ها و هم در اقدامات بسیاری از کشورهای عربی خلاف این اقدام مبنای اقدام دولت‌های عربی قرار گرفته است.» او در ادامه در مورد رفتار یکجانبه عربستان مبنی‌بر قطع رابطه با ایران نیز توضیح داد: «حتی رئیس دوره‌ای اتحادیه عرب که اجلاس قاهره را مدیریت و ریاست کرده است، در کنفرانس مطبوعاتی صراحتا مخالفت خود را با قطع روابط به‌عنوان یک سیاست مناسب در برخورد با مشکلی که پیش آمده اعلام کرده است.» انصاری همچنین در مورد آینده روابط دیپلماتیک با عربستان نیز اعلام کرد این کشور هنوز دفتر حافظ منافع در تهران معرفی نکرده است. سخنگوی وزارت خارجه در پاسخ به سوالی در مورد تغییر نام خیابانی که سفارت عربستان در آن واقع شده است نیز گفت: «وزارت امور خارجه همچون اقشار دیگر ملت با بزرگداشت شیخ شهید مظلوم نمر قطعا موافق است و از اقدامات برای بزرگداشت ایشان حمایت خواهد کرد. آنچه در این نامه به آن اشاره شده ضرورت طی روال معمول در زمینه نامگذاری از نظر مشورت با شورای عالی امنیت ملی و وزارت امور خارجه است که مورد تاکید قرار گرفته است.» مانند هفته‌های گذشته در نشست روز دوشنبه هم بعد از عربستان، موضوع برجام سوال اصلی بسیاری از خبرنگاران بود. انصاری در مورد اعلام شمارش معکوس اجرای برجام با تاکید بر این نکته که شمارش معکوس یعنی به‌زودی و تاریخ دقیقی برای آن اعلام نشده، درباره تعویق در زمان اجرای برجام نیز توضیح داد: «این مطلب براساس خبر نادرستی است که تاریخی را به‌عنوان تاریخ اجرا اعلام کرده بودند و بعد از آن تعویق آن را اعلام کردند در حالی که هیچ‌گاه تاریخ دقیقی درباره روز اجرای برجام اعلام نکرده‌ایم. آنچه اعلام شده تعیین بازه زمانی و اعلام اینکه اگر مجموعه اقدامات و توافقاتی که در چارچوب برجام مورد توافق قرار گرفته در جدول‌های زمانی اجرا شود، در این بازه زمانی به اجرای نهایی برجام می‌رسیم. بنابراین تاریخی مشخص نشده بود که تعویقی اتفاق افتاده باشد، چه از سوی جمهوری اسلامی و چه از سوی ایالات متحده آمریکا.» انصاری در مورد مصوبات اخیر مجلس نمایندگان و کنگره آمریکا نیز گفت: «ما به صراحت اعلام کرده‌ایم که ملاک ما توافقات انجام‌شده در برجام است و هر مصوبه‌ای که به نقطه اجرا برسد و مراحل قانونی را طی کند و توسط این مصوبات تعهدات آمریکا نقض شود با واکنش مناسب جمهوری اسلامی مواجه خواهد شد.»

عربستان

سازمان ملل میانجی میان عربستان و ایران

فرهیختگان | ریچارد دبلیو مورفی، سفیر سابق آمریکا در عربستان به اختلاف میان ایران و عربستان واکنش نشان داده و نقش میانجی در حل چنین اختلافاتی را پررنگ می‌داند، اما به اعتقاد او روسیه برای میانجیگری بین عربستان و ایران به مراتب مناسب‌تر از آمریکاست. ریچارد دبلیو مورفی در سال‌های جنگ ایران و عراق سفیر آمریکا در عربستان سعودی و بعد معاون وزیر خارجه در امور خاورمیانه بوده است. این دیپلمات کهنه‌کار در گفت‌وگویی، قطع روابط دو کشور را موجب پیچیده‌تر شدن روند یافتن راه‌حل دیپلماتیک برای پایان دادن به بحران یمن و سوریه دانسته و بر این باور است که یافتن راه‌حل برای این دو کشور نیازمند همکاری میان ایران و عربستان است. ریچارد مورفی با اشاره به بحران‌های منطقه‌ای گفت: «تنش‌های میان عربستان و ایران زمانی رخ داده که تلاش‌هایی برای یافتن راه‌حل سیاسی برای بحران سوریه در جریان بود. اهمیت یافتن راه‌حل برای سوریه نه‌تنها برای کشورهای منطقه، بلکه برای اروپا، آمریکا و روسیه بسیار بالاست و گسست روابط میان ایران و عربستان می‌تواند تلاش‌های انجام گرفته برای رسیدن به آتش‌بس در سوریه را به شکست بکشاند و طبیعی است که این کشورها نگران وضعیت موجود باشند.» کشورهای بسیاری برای حل بحران تهران و ریاض اعلام میانجیگری کرده‌اند، اما سفیر سابق آمریکا در عربستان نظر دیگری دارد؛ وی در حال حاضر سازمان ملل را بهترین موقعیت برای میانجیگری میان عربستان و ایران می‌داند.

یادداشت تحلیلی

امیدواریم عقلانیت حاکم شود

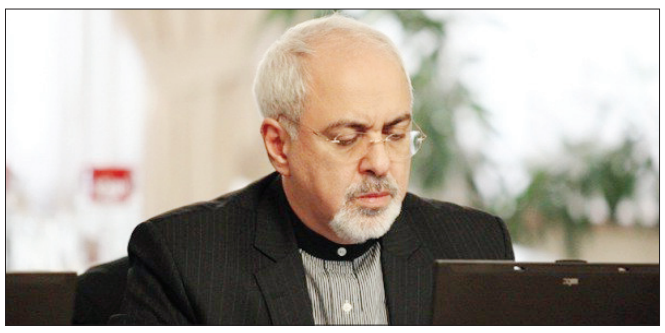

فرهیختگان | «جهان به زودی قرار است شاهد روزی تاریخی باشد. روزی که بحرانی غیرضروری اگرچه خطرناک به پایان می‌رسد.» محمدجواد ظریف این جملات را در یادداشت خود در روزنامه نیویورک‌تایمز منتشر کرد. وزیر امور خارجه کشورمان با اشاره به اختلافات پیش‌آمده از جانب عربستان و تنش‌های زیادی که در منطقه وجود دارد، با اشاره به سیاست خارجی دولت تدبیر و امید نوشت: «رئیس‌جمهور روحانی، به دفعات اعلام کرده‌اند که اولویت اصلی سیاست خارجی ایران عبارت است از دوستی با همسایگان، صلح و ثبات در منطقه و همکاری جهانی، به ویژه در مبارزه با افراطی‌گری.»

ظریف با یادآوری رفتارهای تحریک‌آمیز برخی کشورهای منطقه عنوان کرد: «متاسفانه برخی کشورها می‌کوشند از تعامل سازنده جلوگیری کنند. بلافاصله بعد از امضای توافق موقت هسته‌ای، عربستان سعودی که از فروریختن دیوار ایران‌هراسی به وحشت افتاده بود، تمامی امکانات خود را برای به شکست کشاندن این توافق بسیج کرد. امروز، شواهدی در دست است که برخی افراد در ریاض، نه‌تنها به تلاش‌هایشان برای جلوگیری از عادی شدن شرایط ادامه می‌دهند، بلکه مصمم هستند کل منطقه را به سوی تقابل بکشانند. ظریف در یادداشت خود به رفتارهای خشن دولت سعودی چه در داخل و چه در بیرون مرزها اشاره کرد و نوشت: «تقریبا تمامی اعضای گروه‌های افراطی نظیر القاعده و جبهه النصره، یا از اتباع سعودی هستند یا توسط عوام‌فریبانی که به پشتوانه دلارهای نفتی دهه‌هاست پیام‌های ضداسلامی نفرت و فرقه‌گرایی را ترویج می‌کنند، شست‌وشوی مغزی شده‌اند.» وزیر امور خارجه ایران در ادامه یادداشت خود به اتفاقات و حوادث تهران و مشهد در مورد اماکن دیپلماتیک عربستان اشاره کرد و نوشت: «دولت ایران در بالاترین سطوح قاطعانه تعرض دوازدهم دی‌ماه به سفارت و کنسولگری سعودی را محکوم و امنیت دیپلمات‌های سعودی را تضمین کرد.» ظریف در مورد رفتار ایران در قبال عربستان همواره صبر و خویشتنداری از خود نشان داده است. وزیر امور خارجه کشورمان در این باره گفت: «صبر و خویشتنداری ایران به صورت یکجانبه تداوم نخواهد داشت.» ظریف در پایان یادداشت خود با اشاره به مسیر پیش روی حاکمان عربستان نوشت: «سران سعودی باید یک انتخاب انجام دهند: آنها می‌توانند به حمایت از افراط‌گرایان و اشاعه نفرت فرقه‌ای ادامه دهند، یا گزینه ایفای یک نقش سازنده برای ثبات در منطقه را انتخاب کنند. ما امیدواریم عقلانیت حاکم شود.»

چهره

ایران آماده تبادل فناوری با آلمان است

فرهیختگان | گرهارد شرودر صدراعظم پیشین آلمان که این بار به‌عنوان بازرگان و در صدر هیات اقتصادی به تهران آمده است با علی شمخانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی دیدار کرد. شمخانی در این دیدار به نقش سازنده آلمان در توافق هسته‌ای میان ایران و ۱+۵ اشاره کرد و فرصت به وجود آمده برای توسعه روابط تجاری و اقتصادی را فرصتی مناسب دانست. شمخانی با اشاره به دشمنان اجرای برجام به رژیم صهیونیستی و عربستان اشاره کرد که علاقه‌ای به اجرای این توافق ندارند. او در این زمینه گفت: «برخلاف برخی لابی‌ها و مسئولان آمریکا که حیات و منافع خود را در ایجاد چالش و بحران برای دیگران می‌بینند، ما به توسعه روابط و همکاری برای حل بحران‌ها علاقه‌مند هستیم.» شمخانی در این دیدار گسترش افراطی‌گری و رشد بی‌سابقه گروه‌های تکفیری و ائتلاف‌های آمریکا برای مبارزه با تروریسم را ناکافی و غیرمفید ارزیابی کرد و درباره عربستان، دیگر کشوری که به افراطی‌گری دامن می‌زند، توضیح داد: «عربستان سعودی باید از میان حمایت از گروه‌های تکفیری و بی‌ثبات‌سازی منطقه یا در پیش گرفتن مسیر تعامل سازنده و مشارکت واقعی در ثبات‌آفرینی و ایجاد امنیت یکی را برگزینند.» شمخانی همچنین در زمینه همکاری‌های ایران و آلمان و به‌طور کلی اروپا گفت: «جمهوری اسلامی ایران در زمینه‌های تبادل فناوری و دانش پیشرفته از جمله در زمینه‌های نانو، هسته‌ای، انرژی و شرکت‌های دانش‌بنیان آماده همکاری با آلمان است و از سرمایه‌گذاری در این زمینه‌ها استقبال می‌کند.» در این دیدار شرودر با اشاره به اقدامات آلمان در پذیرش و ساماندهی صدها هزار پناهجو که به اروپا پناه آورده‌اند، ضرورت برنامه‌ریزی برای مدیریت موضوع پناه‌جویان را مورد تاکید قرار داد. صدر اعظم سابق آلمان با اشاره به بحران‌های موجود در سوریه گفت: «با توجه به نقش سازنده و تاثیرگذار جمهوری اسلامی در حل و رفع بحران سوریه آماده همکاری و مشارکت بیشتر با ایران در این زمینه هستیم.»

خبر دیپلماسی

عادل الجبیر، وزیر امور خارجه عربستان:

ایران هم دعوت می‌شود

فرهیختگان | عادل الجبیر، وزیر امور خارجه عربستان در حاشیه شورای همکاری خلیج فارس خبر از دعوت ایران به نشست سازمان همکاری اسلامی داد. این مقام سعودی که در روزهای اخیر مواضع تندی علیه ایران گرفته و در نشست‌ها و جلسات متعدد علیه کشورمان سخنرانی کرده است، در واکنش به سوالی که درباره حضور ایران در نشست احتمالی سازمان همکاری سوال می‌کرد، گفت: «ایران یکی از اعضای سازمان همکاری اسلامی است و در صورتی که عربستان درخواست برگزاری نشست فوق‌العاده سازمان همکاری اسلامی را داشته باشد و از کشورهای عضو برای شرکت در این نشست دعوت شود، این دعوت شامل ایران نیز خواهد بود.» وزیر امور خارجه عربستان در ادامه نیز اعلام کرد از پیگیری در زمینه اتفاقاتی که در تهران و مشهد روی داده است، دست برنمی‌دارد. دبیرخانه سازمان همکاری اسلامی در جده عربستان قرار دارد و ایاد المدنی، سیاستمدار سعودی، رئیس فعلی این سازمان است.

گفته‌ها

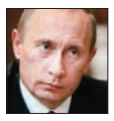

رفع تحریم‌ها نزدیک است

ولادیمیر پوتین (رئیس‌جمهوری روسیه): توافق هسته‌ای (برجام) با ایران حاصل شده و در شرایط کنونی مساله لغو تحریم‌های این کشور در دست بررسی است. برنامه هسته‌ای ایران تحت کنترل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قرار دارد و نخستین محموله اورانیوم برای فرآوری از ایران به روسیه منتقل شده است.

برادری ایران و عراق

عبدالعیساوی (نماینده پارلمان عراق): ملت‌های عراق و ایران برادر هستند و در کنار هم با همه توان مقابل شیاطین و تروریست‌ها ایستاده‌اند. در طول تاریخ هیچ‌گاه ملت‌ها و دولت‌های ایران و عراق اینچنین به هم نزدیک نبوده‌اند و ما باید از این ظرفیت‌های عظیم دینی و فرهنگی برای گسترش روابط و نزدیکی هرچه بیشتر استفاده کنیم.

گفت‌وگو راهی برای حل مذاکرات

نواز شریف (نخست‌وزیر پاکستان): کشورهای مسلمان باید برای کاهش تنش‌های ایران و عربستان به ایفای نقش بپردازند. پاکستان از ایران و عربستان دو کشور اسلامی می‌خواهد تا مشکلات‌شان را از طریق گفت‌وگو حل کنند.

خصومتی غیرمنطقی میان ایران و عربستان

ناتالی گوله (سناتور فرانسه): در پشت اختلاف‌نظرهای اعتقادی و مذهبی و خصومت آبا و اجدادی و غیرمنطقی بین ایران و عربستان سعودی، نوعی کشمکش، برتری‌جویی غرورآمیز و یک مبارزه اقتصادی نیز پنهان شده است. کشورهای حوزه خلیج فارس و در راس آنها عربستان سعودی هیچ‌گاه توافق هسته‌ای ایران را نپذیرفتند و در این مورد همچنان خشم و ناخشنودی خود را نسبت به آمریکا حفظ کرده‌اند.

کیوسک

المانیتور: پیوند تاریخی بین تهران و مسقط وجود دارد. درک منحصر به فرد عمان از ایران و نقش این کشور در ترتیبات جغرافیایی، سیاسی منطقه ایجاد شده است. عمان هرگز ایران را به عنوان یک امپراتوری پارسی، پادشاهی یا حتی جمهوری اسلامی نگاه نمی‌کند بلکه عمان صرف نظر از ساختار قدرت سیاسی داخل ایران به این کشور به عنوان «یک همسایه» نگاه می‌کند.

ایندیپندنت: به نظر می‌رسد سعودی‌ها به طور عمد ایران را تحریک می‌کنند تا رهبری سنی‌ها و جهان عرب را کسب کنند و در همین حال شاهزاده محمد بن سلمان قدرت داخلی خود را از طریق ملی‌گرایی قومی سنی تقویت می‌کند. تردیدی وجود ندارد که سیاست سعودی‌ها پس از مرگ ملک عبدالله و به پادشاهی رسیدن ملک سلمان در ژانویه پارسال تغییر کرده است.

سیاست مجازی

دولت
سیدحسن قاضی‌زاده هاشمی
وزیر بهداشت

در سفر لبنان از بیمارستان شیخ راغب حرب در منطقه نبطیه (جنوب لبنان) بازدید کردم. بیمارستانی متعلق به هلال احمر با فضایی آرام، حاصل روابط دلنشین انسانی و حضور پزشکانی دلسوز که جمعی از ایشان در دانشگاه‌های ایران تحصیل کرده بودند. هنگام گفت‌وگو با همکاران، صحبت از کودکی سه‌ساله شد. مشکل بینایی داشت، یک چشمش عمل شده و آن روز برای عمل چشم دوم بستری شده بود. یکی از پزشکان پیشنهاد داد حالا که اینجا هستید، عمل جراحی این کودک با شما. روز جمعه بود و به یاد جمعه‌هایی که به اتاق عمل می‌روم، مشتاقانه پذیرفتم.

دیپلماسی
حمید بعیدی‌نژاد
مدیرکل سیاسی و امنیت بین‌الملل وزارت امور خارجه

شمارش معکوس برای فرا رسیدن روز اجرای تفاهم هسته‌ای و لغو تحریم‌ها آغاز شده است. تفاهم ایران با کشورهای پنج به‌علاوه یک در ژنو درباره حل برخی از مهم‌ترین مباحث باقیمانده پیرامون لغو تحریم‌ها هم قدم مهم دیگری برای رسیدن به زمان اجرای برجام است.

دولت
حمید ابوطالبی
معاون سیاسی دفتر رئیس‌جمهوری

■ مذاکرات شورای همکاری و اتحادیه عرب و بیانیه آنها نشان داد که ریاض حتی در میان دوستان خود هم منزوی است و اعراب در دو موضوع به عربستان اعتراض دارند.
■ این دو نشست نشان داد که اعراب به دنبال جنجال‌آفرینی و حمایت از تنش‌زایی عربستان در عرصه بین‌الملل و به‌ویژه جهان اسلام و برای اعراب نیستند.